

Intervenen els Srs. J. M. DE CASACUBERTA (cal una explicació al mutisme de l'època davant el poeta comentat), J. RUBIÓ (dubta que el poeta sigui barroc i que els corrents moderns ajudin a entendre'l), F. SOLDEVILA i el PRESIDENT. — A. M. BADIA I MARGARIT, Secretari.

19 gener 1952: Història. — Presideix el Sr. FERRAN SOLDEVILA.

El PRESIDENT fa l'elogi d'Augustin Fliche, Professor de la Universitat de Montpeller, mort el dia 20 de novembre de 1951.

El Sr. JOAN REGLÀ I CAMPISTOL s'ocupa d'*El problema de la Vall d'Aran i Jaume II*.¹ Sembla — diu — que en el segle XI i la primera meitat del XII la Vall d'Aran era independent, bé que subjecta a les pressions de Cominges, Pallars i Ribagorça; però el 1170 Alfons el Cast signa amb els aranesos un tractat d'emparança, del qual procedirà la sobirania catalana damunt la vall, palanca magnífica per a actuar en terres occitanes. Hom constata la importància de la Vall quan s'hi produí la invasió francesa, en temps de Pere el Gran. El 1285 (Pau d'Anagni) França es compromet a restituir els territoris ocupats des de la *commotio guerrae* de Sicília, però la devolució de la Vall d'Aran motivà un litigi diplomàtic. Felip el Bell, el 1308, porta a la Vall d'Aran una enquesta unilateral i vol declarar-la francesa. Jaume II s'hi oposa i aconsegueix d'entaular negociacions. Les proves testifical i documental demostren el dret preferent del monarca català. Felip IV es conforma a retornar a Jaume II la possessió de la Vall d'Aran, bé que, però, se'n reservi un dret eminent de propietat, que hom pensa discutir a Lés, el 1314; però com que els francesos, de fet, no hi acuden, es cregué tàcitament resolta la qüestió a favor de Jaume II. La lluita entre França i Catalunya-Aragó per Aran tingué per objecte el manteniment d'un sector estratègic de la frontera pirinenca: el sector central. Quan Pere III i, més tard, Ferran el Catòlic, incorporen el Rosselló (Pirineu oriental) i Navarra (Pirineu occidental), el problema de l'assegurança pirinenca restarà resolt, a punt d'obrir-se les lluites hispano-franceses del segle XVI.

Intervenen el PRESIDENT (remarca la precisió del comunicant i es fa ressò de la seva al·lusió al viatge que féu Jaume I a la Vall d'Aran el 1265, la qual cosa s'enllaça amb la guerra franco-catalana de després), i els Srs. J. VICENS I VIVES (subratlla el doble interès de la comunicació, que dona a conèixer la lluita diplomàtica i posa en clar la causa per la qual els aranesos es tombaren d'aquest costat del Pirineu), J. AINAUD (recorda l'esforç que significà la Querimònia per a les conveniències polítiques de Jaume II), i F. DURAN I CAÑAMERAS (apunta la possibilitat que tot pervingués d'una lluita feudal: sostreure's de la senyoria del comte de Cominges). — JOAN MERCADER, Secretari.

25 gener 1952: Llengua i Literatura. — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

El Sr. PERE BOHIGAS presenta el Dr. Anton Ph. Brück, Director de la Biblioteca Episcopal de Magúncia.

El Dr. BRÜCK llegeix una comunicació sobre *L'Institut lullien de Mayence au XVIIIe siècle*.² Remarca que la figura més important d'aquell Institut fou Salzinger, que col·leccionà manuscrits i impresos lullians procedents de Roma, París, Barcelona i Viena, entre altres fons. El primer contracte per a editar les obres d'En Lluïl fou signat el 1712 a

1. Aquesta comunicació és un resum de la tesi doctoral del Sr. Reglà, publicada a Madrid, en dos volums, el 1951, sota el títol *Francia, la Corona de Aragó y la frontera pirenaica* (cf. *BSCEH*, I (1952), 106).

2. Una altra versió, en alemany, d'aquesta comunicació havia estat publicada a la "Festschrift für Professor Dr. August Reatz" (Mainz 1949), 314-318 (cf. "Estudis Romànics", II (1949-50), 296-297).

Düsseldorf; l'impressor renuncià a la seva part de beneficis i l'oferí a Salzinger perquè fos esmerçada en la fundació d'un institut lullian. Unes actes trobades recentment a Würzburg illustren sobre les gestions de Salzinger per tal d'obtenir el permís de l'emperador. El fet és que l'aparició del primer volum no fou realitat fins al 1721; l'any següent es publicaren els volums segon i tercer. Com a conseqüència, Salzinger fou nomenat professor (no resident) per la Universitat Lulliana de Mallorca. En Fornés i el P. Pasqual esdevingueren a Magúncia deixebles seus. Mort Salzinger el 1728, Wolff i Kurhummel informen sobre la marxa de l'obra i són encarregats de l'edició lulliana però sorgeixen diferències de criteri entre ells. L'any 1738 Wolff va a Colònia on fa propaganda del lullisme. Fracassen els seus plans per a anar a Magúncia i a Würzburg. Vers 1745 el P. Krenzer, jesuïta, publicà un curs de filosofia escolàstica lulliana. L'obra provocà una viva polèmica i acabà a l'Índex. L'exposició de la veritable doctrina lulliana anà a càrrec de Cordier; l'obra d'aquest, però, i les *Vindiciae lullianae* del P. Pasqual deuen llur existència a l'Institut lullian de Magúncia. L'Electeur, el 1767, va demanar detalls sobre l'edició de l'obra d'En Lull. Més tard, el 1785, hom torna a parlar-ne. L'Electeur i l'arquebisbe de Magúncia s'interessaren per la continuació de l'obra, però les despeses eren massa grans i l'obra restava inacabada; el 1802 la seu de l'obra era venuda al Seminari de Magúncia, on romanen encara els manuscrits lullians.

Intervenien el PRESIDENT (regracia el comunicant pel seu interès vers els estudis lullians i per haver volgut donar a conèixer a la Societat els seus treballs als arxius de Magúncia) i el Sr. J. CARRERAS I ARTAU (reforça aspectes de l'estudi fet pel comunicant). — A. M. BADIA I MARGARIT, Secretari.

30 gener 1952: Art i Arqueologia. — Presideix el Sr. JOSEP DE C. SERRA I RÀFOLS.

El Sr. AUGUST PANYELLA s'ocupa de *L'exogàmia a la tribu dels fang*.¹ Aquesta comunicació és fruit d'un treball començat el 1948 amb la col·laboració del Prof. Santiago Alcobé, de la Universitat de Barcelona. Els estudis etno-sociològics són aportacions importants per a la interpretació de la Història. L'exogàmia és la prohibició del matrimoni entre individus del mateix grup, sigui la família estricta, la gran família, el clan, etc. L'exogàmia dels fang és de clan. Els fang de la Guinea espanyola formen part del poble bantú, bé que estan barrejats; viuen a la selva, practiquen una agricultura d'aixada a càrrec de les dones i habiten poblats de cases de planta rectangular que formen carrer. Viuen de la caça amb trampes, de la pesca, recollecten productes del bosc, tenen petita ramaderia i coneixen el ferro i la forja. Practiquen la poligàmia i el culte als avantpassats i formen un poble molt afeccionat als costums populars i que conserva tradicionalment els seus contes, endevinalles i refranys. Dansen i tenen gran varietat d'instruments de música. Són antropòfags i necròfags i tenen societats secretes. L'exogàmia entre els fang és un costum molt fort. A Fernando Poo hi ha pocs fang. La prohibició del matrimoni entre gent del clan és molt rígida. Els fang de la Guinea espanyola formen dos grups: els okak i els ntum, o sigui que formen un complex antropològic i cultural. L'exogàmia entre ells sols té excepcions per influència estrangera o per captació de grups forasters que no tenen aquest costum. El clan és l'element dominant sobre el grup o poble i l'exogàmia es conserva malgrat la disseminació d'aquest poble; d'aquesta manera l'exogàmia és una salvaguarda contra la consanguinitat que es produiria per raó de l'aïllament selvàtic. El comunicant presenta estadístiques de les unions d'individus del subgrup fang, de les quals es desprèn com és rar

1. Una altra versió, en castellà, d'aquesta comunicació, redactada en col·laboració amb el senyor Santiago Alcobé, ha estat publicada en els "Acti del XIV Congresso Internazionale di Sociologia" (Roma, Società Italiana di Sociologia, 1950), II, 443-467.